

**Lietuvos-Lenkijos dvišalės komisijos istorijos mokymo problemoms nagrinėti
posėdžių, vykusių
Vilniuje
2004 m. gegužės 11 - 14 d.,**

PROTOKOLAS

Remiantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos ir Lenkijos Respublikos nacionalinio švietimo ir sporto ministerijos bendradarbiavimo programos 15 straipsniu, Vilniuje įvyko Lietuvos-Lenkijos dvišalės komisijos istorijos mokymo problemoms nagrinėti posėdžiai.

Posėdžiuose dalyvavo :

Iš Lenkijos šalies:

1. prof. habil. dr. Adam Suchoński -pirmininkas
2. prof. habil. dr. Mieczysław Jackiewicz
3. prof. habil. dr. Bohdan Łukaszewicz
4. dr. Aleksander Srebrakowski
5. dr. Mariusz Kowalski
6. dr. Piotr M. Unger- sekretorius

Iš Lietuvos šalies:

1. dr. Juozas Tumelis - pirmininkas
2. doc. dr. Algis Kasperavičius
3. dr. Elmantas Meilus
4. dr. Rimantas Miknys
5. Rimantas Jokimaitis - sekretorius

Susitikimo darbotvarkė:

1. Įžanginis posėdis
2. Susitikimas su Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministru dr. Algirdu Monkevičiumi
3. Lenkijos ir Lietuvos istorijos ir geografijos vadovėlių analizė
4. Komisijos problematikos ir tolesnių darbų aptarimas
5. Nutarimai: kito susitikimo vietos, termino ir aptariamų temų

6. suderinimas, posėdžių protokolo tvirtinimas.

Posėdį pradėjo Komisijos abiejų šalių pirmininkai dr. Juozas Tumelis ir prof. habil. dr. Adamas Suchonskis.

Lenkijos šalis pateikė trijų lietuviškų istorijos vadovėlių ir vieno istorijos - geografijos vadovėlio įvertinimą. Pažymėta, kad vadovėliuose pateikiant Lenkijos ir Lietuvos praeitį pastebima pažanga.

Daug pastabų buvo pareikšta autorių Audronės Čižauskienės, Beatričės Stukienės, Rimutės Morozovienės ir Eugenijaus Manelio 6 klasės vadovėliui „Pasaulio istorija“, kuris yra išverstas į lenkų kalbą Jano Senkievičiaus. Pažymėta, kad vadovėlyje esama dalykinių ir didaktinių klaidų, taip pat gana menka vertimo kokybė.

Lietuvos šalis įvertino 19 lenkiškų istorijos vadovėlių, skirtų gimnazijoms, ir pastebėjo aiškią pažangą, pateikiant abiejų šalių praeitį. Tačiau nemažai kritinių pastabų pareikšta dėl Kazimiežo Pšybyšo (Kazimierz Przybysz), Wojciecho J. Jakubovskio (Wojciech J. Jakubowski) ir Mariušo Vlodarčiko (Mariusz Włodarczyk) vadovėlio „Historia dla gimnazjalistow. Dzieje najnowsze“.

Be to, Lietuvos šalis vėl atkreipė dėmesį į būtinumą suderinti istorijos vadovėliuose vartojamą terminologiją. Ypač stinga pastovumo vartojant bendros valstybės pavadinimą – Abiejų Tautų Respublika. Lenkijos ir Lietuvos šalies atstovų detalios pastabos išdėstytos recenzijose, pridėtose prie šio protokolo.

Viena iš esminių sąlygų pasiekti sutarimo šiuolaikinio istorijos vadovėlio klausimu pripažintas būtinumas nustatyti žinių apie abi šalis minimumą, kuris turėtų būti perteiktas vienos ir kitos šalies mokiniams. Todėl abi šalys pristatė sąrašą svarbiausių programinių dalykų, kuriuos privalėtų žinoti abiejų valstybių mokiniai.

Nepateikdamos esminių prieštaravimų Lenkijos ir Lietuvos šalys pareiškė įsitikinimą, kad pateiktą žinių minimumą reikia nuodugniai nagrinėti, susieti ir suderinti su Lietuvos ir Lenkijos mokymo programų apimtimi. Atskirais motyvuotais atvejais gali prireikti pasitarti su tam tikrų istorijos laikotarpių specialistais.

Turint omenyje tai, kad abi valstybės įstojo į Europos Sąjungą, nutarta, jog be Lenkijos ir Lietuvos vadovėlių tyrinėjimų ir recenzijų, vertinančių juose pateikiamą kaimyno įvaizdį – tai ir toliau lieka svarbiausia tyrimo tema – taip pat svarbu analizuoti informaciją apie dviejų šalių santykius platesniame Europos kontekste.

Apsvarstytas pasiūlymas paruošti leidinį, pristatantį komisijos darbą ir jos pateiktas rekomendacijas (nutarimus). Šis leidinys būtų skirtas istorijos mokytojams, vadovėlių autoriams bei leidėjams ir visiems, kuriems rūpi istorijos žinių sklaida.

–

Komisiją priėmė ir pasveikino Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministras dr. Algirdas Monkevičius. Ministras labai susidomėjo Komisijos darbo tematika ir palankiai įvertino komisijos darbo rezultatus.

Sutarta, kad kitas komisijos posėdis įvyks 2005 metų gegužės mėnesį Lenkijoje. Kitame susitikime numatoma aptarti šias temas:

1. Žinių apie abi šalis minimumas, kurį būtina perteikti lenkų ir lietuvių mokiniams. Tekstus, apibrėžiančius minimumą žinių apie Lietuvą, Lietuvos šalis perdavė Lenkijos šaliai.
2. Terminijos, vartojamos abiejų šalių istorijos vadovėliuose, nustatymas.
3. Aptarimas problemos "Lenkijos ir Lietuvos nepriklausomybės atkūrimas po Pirmojo pasaulinio karo tarptautinės padėties kontekste.

Sutarta, jog suderinta 2005 m. Komisijos posėdžio programa yra privaloma.

Be to, sutarta, jog esant galimybėms priimtinas ir pageidautinas būtų Komisijos susitikimas 2004 m. rudenį.

Taip pat komisija kreipiasi į abiejų valstybių švietimo ministerijas prašydama apsvarstyti galimybes paskelbti ir išplatinti atskirų komisijos posėdžių rezultatus istorijos ir geografijos vadovėlių leidėjams.

Tuo protokolas baigiamas ir pasirašomas

Lietuvos šalis

Lenkijos šalis

.....

dr. Juozas Tumelis

.....

prof. habil. dr. Adam Suchoński

Vilnius, 2004 m. gegužės 14 d.